

भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण र निर्माण सामग्रीको पहुँच सहज बनाउन जोड

२०७४/०५/१ मा प्रकाशित

काठमाडौं । भूकम्पपछिको पुनर्निर्माणको अवस्था सुस्त भएको सरोकारवालाहरूले बताएका छन् । खासगरी ग्रामीण क्षेत्रका भूकम्पपीडितहरूले निजी आवास निर्माण गर्दा निर्माण सामग्रीको चर्का अभावका साथै ढुवानी खर्च पनि अधिक भएको भन्दै उनीहरूले ती विषयमा सहजीकरण गर्न सरकारलाई आग्रह गरेका छन् ।

बुधवार साउथ एशिया वाच अन ट्रेड, इकोनमिक्स एण्ड इन्भाइरोन्मेण्ट र सावतीले आयोजना गरेको कार्यक्रममा सहभागीहरूले उक्त विषयमा जोड दिएका हुन् । कार्यक्रममा अर्थ मन्त्रालयअन्तर्गतको सार्वजनिक खर्च र वित्तीय जवाफदेहिताका सदस्यसचिव मुरारी निरौलाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले दिएको अनुदानको सही सदुपयोग भएको छ कि छैन भन्ने विषयमा अनुगमन आवश्यक भएको बताए ।

उनले भने, सरकारबाट अनुदान जाने तर त्यो रकम पीडितहरूले पाएका छन् कि बैङ्कहरूले आफ्नो प्रयोजनमा प्रयोग गरिरहेका छन् भन्ने कुराको मूल्याङ्कन आवश्यक भएको छ ।’ यस्तै ट्रान्सपरेसन नेपालकी महासचिव पद्मिनी प्रधानाङ्गले अनुदानको अनुगमनका साथै हाल कायम भएका स्थानीय सरकार र केन्द्र सरकारबीच ग्यापिङ रहेको बताइन् । उनले ग्रामीण क्षेत्रमा निर्माण सामग्रीको अभाव भएको बताइन् ।

यस्तै, पूर्व वाणिज्यसचिव पुरुषोत्तम ओझाले निजी घरहरूको तथ्याङ्क राख्ने व्यवस्था गर्न आवश्यक भएको बताए । उनले सरकारले भूकम्पपीडितका घरहरू निर्माणका लागि मात्रै ध्यान दिएको तर घर निर्माणका लागि चाहिने आवश्यक सामग्रीहरूको उपलब्धता कसरी गराउने ढुवानीका विषयमा के निर्णय हुने र स्थानीयस्तरका निर्माण सामग्री तथा स्रोतसाधनहरूको प्रयोग कसरी गर्ने भन्ने विषयमा कुनै ठोस योजना नदिएको बताए ।

यस्तै, त्रिभुवन विश्वविद्यालयका प्राध्यापक किशोर महर्जनले पेश गरेको भूकम्पपछिको पुनर्निर्माणमा भएको खर्च र ट्र्याकिङका विषयमा करीब डेढ महीनासम्म काभ्रेपलाञ्चोकको नमोबुद्ध नगरपालिकाका २० ओटा गाविसमा गरेको अध्ययन प्रस्तुत गरेका थिए । पुनर्निर्माणमा प्रत्यक्ष काम गर्दै आएको सरकारी निकाय प्राधिकरणलाई सहभागी नगराई गरिएको कार्यक्रममा सहभागीहरूले भूकम्पबाट अतिप्रभावित १४ जिल्ला भए पनि एक जिल्लाको एक गाविसमा भएको तथ्याङ्क सङ्कलनले मात्रै सिङ्गो पुनर्निर्माणमा भएको खर्चलगायतका विषयको मूल्याङ्कन गर्न नहुने बताए ।